ZonMw werkt met kennis aan een goede gezondheid voor iedereen

Laan van Nieuw Oost-Indië 334
2593 CE Den Haag
Postbus 93245
2509 AE Den Haag
Telefoon 070 349 51 11
www.zonmw.nl
info@zonmw.nl

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Aan de Directeur-Generaal Volksgezondheid
Drs. Marjolijn Sonnema
Postbus 20350
2500 EJ DEN HAAG

Kenmerk
1036

Datum
19 maart 2026

Contactpersoon

Onderwerp
Interne en externe evaluatie Sociale Benadering Dementie

Geachte Marjolijn Sonnema,

Met genoegen bieden we u hierbij twee interessante en relevante evaluaties aan over een belangrijke ontwikkeling in domein overstijgend werken op het grensvlak van het sociale en medische domein, de Sociale Benadering Dementie (SBD). In acht gemeenten zijn experimenten uitgevoerd met de SBD waarbij vanuit het ZonMw programma Social Trials evaluatieonderzoek is ingezet naar de effecten voor mensen met dementie en hun naasten en naar vragen over zorgkosten en effecten voor de arbeidsmarkt.

De eerste evaluatie is de interne monitoring en evaluatie geïntegreerd in de werkwijze van de regionale pilots SBD en uitgevoerd onder begeleiding van PricewaterhouseCoopers (PwC) en Tao of Care. De tweede evaluatie is een onafhankelijk, centraal evaluatief onderzoek uitgevoerd door de Erasmus School of Health Policy & Management (ESHPM). De programmacommissie van Social Trials heeft het bestuur middels een reflectie geadviseerd over de inzichten die beide evaluaties bieden. Ook deze reflectie bieden we u hierbij aan, met dank aan de programmacommissie Social Trials en de beide evaluatie-teams.

In de samenleving is er grote maatschappelijke behoefte aan interventies zoals de SBD waarin de sociale context van mensen vervlochten wordt met medische zorg. Dit soort aanpakken wordt in het VWS-beleid en in het IZA/AZWA ook aangemoedigd. Het bestuur van ZonMw constateert, naar aanleiding van de evaluaties en de bevindingen van de programmacommissie, dat effect- en impactevaluaties van dergelijke aanpakken niet eenvoudig of eenduidig zijn. Uit de uitgevoerde evaluaties blijkt dat voor dergelijke complexe sociale interventies verdere ontwikkeling nodig is van het methodologisch instrumentarium. De doorontwikkeling van de interventie zelf was ook onderdeel van de pilots, wat maakt dat voor definitieve conclusies een toekomstige evaluatie van de interventie SBD in uitgekristalliseerde vorm zinvol is.

Onze hoofdopdrachtgevers zijn VWS en NWO

ZonMw

Kenmerk
1036

Datum
19 maart 2026

Wat nu wél geconcludeerd kan worden op basis van deze evaluaties is dat voor mensen met dementie en hun naasten de SBD een positief resultaat heeft op kwaliteit van leven. Ook zijn de werkzame elementen van de interventie overtuigend vastgesteld. Het opbouwen van langdurige relaties is een van de centrale werkzame elementen van de SBD. Niet alleen met de SBD-teamleden, maar ook via versterking van relaties in het eigen sociale netwerk. SBD geeft deelnemers hun waardigheid, identiteit en eigen regie terug, door hen te benaderen als volwaardige personen met kwaliteiten en behoeften. Hierdoor worden zijn niet alleen actiever, maar ervaren zij ook opnieuw verbondenheid en levensvreugde. De relevante vraag daarbij is uiteraard ook welke kosten en arbeidsinzet de SBD vergt. De interne evaluatie geeft een helder beeld van besparing in arbeidsuren, besparing in kosten en uitstel van verpleeghuisopname. De externe evaluatie geeft aan dat de inzet van SBD beperkt leidt tot hogere kosten in vergelijking met reguliere zorg; hierbij wordt tevens aangetekend dat harde conclusies niet goed mogelijk zijn gezien de complexiteit van meting en kostenvergelijking van dergelijke complexe interventies.

Al met al geven deze evaluaties belangrijke inzichten in de waarde van SBD als aanpak juist op het grensvlak van het sociale en medische domein.

Met vriendelijke groet,

prof. dr. Arfan Ikram
Voorzitter

dr. Véronique Timmerhuis
Algemeen directeur/secretaris bestuur

Bijlagen:
- Reflectie evaluaties Social Benadering Dementie van de ZonMw programmacommissie Social Trials
- Interne evaluatie Sociale Benadering Dementie door PwC en Tao of Care
- Externe evaluatie Sociale Benadering Dementie door ESHPM

Kopie wordt per mail verzonden aan:
- VWS, directeur-generaal Langdurige Zorg, Carsten Herstel
- VWS, directeur Directie Maatschappelijke Ondersteuning,
- VWS, accounthouder ZonMw,